

ROZWÓJ FUNKCJI RUCHOWYCH A ROZWÓJ MOWY

wg Erica Lenneberga

UKOŃCZONY WIEK	ROZWÓJ RUCHOWY	WOKALIZACJA I JĘZYK
3 m. ż.	Utrzymuje głowę leżąc na brzuchu, dłonie otwarte	Mniej krzyczy, gdy się mówi – kiwa głową, uśmiecha się i odpowiada piszcząco – bulgocącymi dźwiękami (gruchanie ok. 15-20 sek.)
4 m. ż.	Bawi się grzechotką włożoną mu do ręki; utrzymuje samo głowę; zanik odruchu tonicznego	Reakcje na dźwięki, odwraca głowę w stronę źródła dźwięku
5 m. ż.	Siedzi z podparciem	Gruchanie przypominające samogłoski i spółgłoski
6 m. ż.	Siedzi pochylone ku przodowi, podpira się rękami; chwyt bez przeciwstawienia kciuka, wypuszcza trzymany przedmiot	Gaworzenie – wypowiedzi jednosylabowe przypominające: <i>ma, da, di</i>
8 m. ż.	Stoi z trzymaniem; chwyt z przeciwstawieniem kciuka	Częste powtarzanie dźwięków; wyodrębniają się wzorce intonacyjne (emfazje, emocje)
10 m. ż.	Raczkuje; boczne kroki, przytrzymuje się; podciąga się do pozycji stojącej	Wokalizacje przemieszane z zabawą dźwiękami (bulgotanie, prychanie), próby naśladowania dźwięków; zaczyna różnicować słyszane słowa, dostosowując do niego swoje reakcje
12 m. ż.	Chodzi trzymając się za rękę; siedzi samo na podłodze	Pojawia się słowo: <i>mama</i> lub <i>tata</i> ; ujawnia się rozumienie słów i prostych poleceń (np. pokaż, gdzie masz oko?)
18 m. ż.	Chwywanie, trzymanie i wypuszczanie z rąk są w pełni opanowane; schodzi ze schodów na czworakach tyłem;	Ma określony repertuar słów (od 3 do 50, w tym: <i>daj mi, chodź tu</i>); dużo gaworzy – są to ciągi wielosylabowe; wypowiada się ze zróżnicowaną intonacją; rozwija się rozumienie
24 m. ż.	Biega; sprawnie przechodzi od siedzenia do stania; chodzi po schodach krokiem dostawnym	Słownik zawiera więcej niż 50 słów; pojawiają się kombinacje dwuwyrazowe; wzrasta liczba zachowań związanych z komunikowaniem się

30 m. ż.	Podskakuje na obu nogach; stoi na jednej nodze ok. 2 sek.; dobra koordynacja ruchów rąk i palców; buduje wieżę z 6 klocków	Wzrost słownictwa czynnego; wypowiedzi nastawione na komunikowanie się z innymi; zawierają co najmniej 2 wyrazy; mowa niezbyt zrozumiała; dziecko wydaje się rozumieć wszystko, co do niego się mówi
3 r. ż.	Przechodzi na palcach ok. 3 m; płynnie biega, pokonuje ostre zakręty, chodzi po schodach naprzemiennie, skacze na odległość 30 cm; jeździ na trójkątowym rowerku	Słownik zawiera ok. 1000 słów; ok. 80% wypowiedzi jest zrozumiałych
4 r. ż.	Skacze przez sznurek, skacze jednonóż; łąpie oburącz, chodzi po linii prostej	Język wypowiedzi jest dobrze ukształtowany